

Samenvatting

Het college heeft besloten tot het sluiten van een 'Samenwerkingsovereenkomst voor de aanleg van breedband netwerk in Maastricht' met Open Dutch Fiber (ODF). De overeenkomst is gericht op de aanleg van een glasvezelnetwerk met een lengte van meer dan 30 km binnen de gemeente Maastricht. ODF is begin september in Maastricht-West gestart.

ODF is een marktpartij die zich bezighoudt met de aanleg van glasvezelnetwerken en zijn netwerk openstelt voor diverse dienstenaanbieders. ODF is na KPN nu de 2e marktpartij die heeft aangegeven een glasvezelnetwerk aan te willen leggen binnen de gemeente Maastricht. Door het sluiten van een samenwerkingsovereenkomst komt ODF ook in aanmerking voor de kortingsregeling zoals geregeld in de Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren (AVOI). Verder bevat de overeenkomst een set van afspraken die gelijkloidend zijn als de eerder met KPN gemaakte afspraken.

Beslispunten

1. Het college besluit tot het aangaan van een samenwerkingsovereenkomst met Open Dutch Fiber met betrekking tot de aanleg van een breedband netwerk in Maastricht .

Besluit Burgemeester en Wethouders d.d. 27 september 2022:

Conform.

1. Aanleiding

Begin 2022 is een verzoek binnengekomen van Open Dutch Fiber (ODF) voor het aanleggen van een glasvezelnetwerk binnen de gemeente Maastricht. ODF is naast KPN de 2^e grote marktpartij die aangeeft een glasvezelnetwerk aan te leggen binnen de gemeente Maastricht. Het verzoek van ODF behelst in eerste instantie het gebied Maastricht-West en betreft totaal ca. 23.774 potentiële huis(aansluitingen) en in een latere fase Maastricht-Centrum met ca. 10.136 (huis)aansluitingen.

Met ODF is afgesproken dat na afronding van een eerste gebied een evaluatie gehouden zal worden.

2. Context

Begin juni 2020 heeft het college, onder voorbehoud van instemming van de gemeenteraad, besloten een Samenwerkingsovereenkomst aan te gaan met Netwerk Exploitatiemaatschappij BV (betreffende BV is geheel eigendom KPN) voor het aanleggen van een glasvezelnetwerk in de gemeente Maastricht (met uitzondering van Borgharen en Itteren; nadien heeft KPN aangegeven deze dorpen toch te zullen meenemen).

Gelijktijdig heeft het college toen besloten de gemeenteraad voor te stellen tot het aanpassen van de Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren 2019 Gemeente Maastricht, het Handboek Kabels & Leidingen en de Tarieventabel Legesverordening fysieke diensten Maastricht 2020. Met deze besluiten beoogt het college om de schaal- en efficiencyvoordelen die ontstaan bij de aanleg van grotere netwerken door Telecombedrijven (projecten met een tracélengte van minimaal 30 km) in beginsel met hen te verrekenen op basis van daadwerkelijk gemaakte kosten. Hierdoor worden activiteiten van netwerkbedrijven die grote netwerken aanleggen niet nodeloos duurder en worden uiteindelijk de laagst maatschappelijke kosten bereikt.

In navolging van voorgenoemde collegebesluiten heeft de gemeenteraad op 16 juni 2020 besloten tot een aanpassing van de Algemene Verordening Ondergrondse Infrastructuren 2019 Gemeente Maastricht, de 1e Wijziging tarieventabel Legesverordening fysieke diensten Maastricht 2020 en het Handboek Kabels & Leidingen 2016 gemeente Maastricht.

In juli 2022 heeft het college besloten akkoord te gaan met een door Glaspoort voorgelegd addendum op de reeds afgesloten Samenwerkingsovereenkomst tussen de Gemeente Maastricht en Netwerk Exploitatiemaatschappij BV (KPN) voor het aanleggen van een glasvezelnetwerk in de gemeente Maastricht. Glaspoort maakt gebruik van de diensten van KPN voor de uitrol van haar glasvezelnetwerk en heeft de ambitie een glasvezelnetwerk aan

te leggen op een viertal bedrijventerreinen (Randwyck-Zuid, Beatrixhaven, Sphinx en Rijkskantorengedebouw). Het betreft feitelijk een uitbreiding van het demarcatiegebied als omschreven in de Samenwerkingsovereenkomst met KPN.

Met het voorliggend collegevoorstel wordt de 'Samenwerkingsovereenkomst ter zake van de aanleg van breedband netwerk Maastricht' met Open Dutch Fiber (ODF) aan uw college ter instemming voorgelegd.

3. Gewenste situatie

Open Dutch Fiber (ODF) legt, in samenwerking met onder andere T-Mobile, moderne glasvezelnetwerken aan naar woningen die geschikt zijn voor diensten op hoge snelheden van en naar aangesloten eindgebruikers.

Het door ODF te bouwen netwerk is een zogenaamd passief telecommunicatienetwerk dat zal worden opengesteld voor de diverse dienstenaanbieders. Dat betekent dat verschillende providers hun diensten kunnen aanbieden op het netwerk. Daarmee kan de eindgebruiker op termijn zelf bepalen bij welke provider diensten worden afgenomen.

ODF is voornemens in eerste instantie het gebied Maastricht-West met ca. 23.774 potentiële huis(aansluitingen) en mogelijk in een latere fase Maastricht-Centrum met ca. 10.136 potentiële (huis)aansluitingen, te voorzien van een glasvezelaansluiting.

ODF heeft aangegeven zich te conformeren aan de afspraken die de gemeente ook met KPN heeft gemaakt. De met ODF te sluiten Samenwerkingsovereenkomst is dan ook, op een aantal details na, gelijkloidend als de eerder met KPN gesloten overeenkomst. De aanscherpingen hebben met name betrekking op een extra verwijzing naar het van toepassing zijnde gemeentelijk beleid (incl. Handboek Kabels & Leidingen 2016 gemeente Maastricht) en een extra verwijzing naar het Synfra-sleufprofiel waar staat dat de aan te leggen glasvezelkabel op een diepte van 0,60 m dient te worden aangelegd. Verder is duidelijker aangegeven voor wie de kosten zijn indien sleuven moeten worden gemaakt in asfalt en overige gesloten verhardingen.

In Nederland heeft de overheid ervoor gekozen dat zowel de aanleg van fysieke infrastructuur als ook de diensten daarover zich binnen een concurrerende markt dienen te ontwikkelen, zo ook de aanleg van glasvezelkabel.

De Autoriteit Consument & Markt (ACM) houdt hier toezicht op. Het betreft een onafhankelijke toezichthouder die zich sterk maakt voor een goede marktwerking voor mensen en bedrijven.

De ACM houdt met dat doel toezicht op onder andere de mededinging en het consumentenrecht. Voor wat betreft de telecomnetwerken streeft de ACM naar open netwerken en duurzame en effectieve concurrentie. Hierbij ziet de ACM glasvezel als meest

toekomstvast telecominfrastructuur voor zowel particulieren als bedrijven, dit met name gelet op de hoge bandbreedtes die over glasvezel kunnen worden aangeboden. De ACM acht het daarom van groot belang dat alle huishoudens in Nederland in de nabije toekomst de beschikking krijgen over minimaal één glasvezelaansluiting, naast de veelal reeds aanwezige kabelaansluiting, om de concurrentie op de Nederlandse telecommarkt op lange termijn optimaal te kunnen waarborgen.

Gezien de concurrerende markt komen glasvezelaanbieders elkaar vanwege de toenemende interesse in het verglazen van dezelfde stedelijke gebieden steeds vaker tegen.

Voor de gemeenten geldt hierin een brede gedoogplicht en dienen zij alle partijen gelijk te behandelen. Indien een partij aan de voorwaarden voldoet, zal een gemeente een tweede of zelfs een derde glasvezelaanbieder dan ook moeten gedogen. Wij hebben overigens vooraf nog overleg gevoerd met de ACM waaruit blijkt dat wij binnen een aantal kaders wel enige sturing kunnen geven aan de graafwerkzaamheden van beide partijen, dit met oog op beperking van overlast voor de burger.

4. Effect op duurzaamheid en/of gezondheid

Het aanleggen van een glasvezelnetwerk beschouwen wij als een goede impuls voor de economische, maatschappelijke en sociale ontwikkelingen binnen de gemeente. Bovendien past dit goed binnen het beleid van Europa en Nederland dat is gericht op de bevordering van de digitale interconnectiviteit. Dat bevordert ook de duurzaamheid en gezondheid omdat er o.a. meer mogelijkheden ontstaan voor het werken op afstand en het gemakkelijk transporteren van grote hoeveelheden gegevens van a naar b.

5. Effect op de openbare ruimte

Sinds 2020 is KPN bezig met de aanleg van glasvezelkabel en is ca. 2/3 deel van Maastricht-Oost reeds voorzien van glasvezel. Geleidelijk en kleinschalig zal KPN zich komende maanden ook op het centrum gaan focussen om vervolgens medio maart 2023 (afhankelijk van voortgang in Maastricht-Oost) in Maastricht-West te starten.

KPN zal in nagenoeg geheel Maastricht glasvezelkabel aanbrengen, ongeacht of er al een andere glasvezelkabel ligt.

In juli 2022 is middels een addendum op de reeds afgesloten Samenwerkingsovereenkomst tussen de Gemeente Maastricht en Netwerk Exploitatiemaatschappij BV (KPN) voor het aanleggen van een glasvezelnetwerk in de gemeente Maastricht de marktpartij Glaspoort toegevoegd. Glaspoort maakt gebruik van de diensten van KPN voor de uitrol van haar

glasvezelnetwerk en heeft de ambitie ter plaatse van een viertal bedrijventerreinen een glasvezelnetwerk aan te leggen en betreft een uitbreiding van het demarcatiegebied als omschreven in de Samenwerkingsovereenkomst met KPN.

Als aangegeven heeft zich thans de 2e grote marktpartij Open Dutch Fiber gemeld welke voornemens is om medio september te starten met de aanleg van glasvezelkabel in Maastricht-West (start in Pottenberg). ODF geeft aan hiervoor ca. 1 jaar nodig te hebben om vervolgens over te gaan tot het aanbrengen van glasvezel in het centrum (buurten binnen de singels).

ODF geeft aan in principe geen glasvezelkabel aan te leggen waar reeds een andere glasvezelkabel ligt en concentreert zich nu dus vooral op Maastricht-West.

Tegen de achtergrond van de kaders van de Telecommunicatiewet en de ACM heeft de gemeente medio juli 2022 zijn rol als coördinerende partij op zich genomen en zowel KPN als ODF uitgenodigd voor een overleg. Doel van het overleg was de mogelijkheden te bekijken om afspraken te maken over welke partij waar en wanneer begint met de uitrol van de glasvezelkabel.

Gedurende dit overleg heeft de gemeente om redenen van bereikbaarheid, veiligheid en beperken van overlast als eerste vraag gesteld of partijen bereid zijn hun glasvezel in één gecombineerde sleuf gezamenlijk aan te leggen. Het antwoord was ondubbelzinnig “neen”.

Geconcludeerd werd dat dit gezien de plannings, reeds afgesloten contracten met aannemers, verschillende ambities van de partijen en uit concurrentieoverwegingen niet haalbaar is. Daarbij komt dat er op bepaalde locaties wel een glasvezelkabel van ODF is voorzien terwijl KPN op die locaties geen voornemens heeft glasvezel te leggen en vice-versa. Om desondanks kort opeenvolgende overlast en hinder voor de weggebruiker en bewoners te vermijden is er een graafrust van 5 a 6 maanden afgesproken tussen de acties van beide bedrijven. Zowel KPN als ODF hebben aangegeven hun planning en uitvoering zoveel mogelijk te zullen afstemmen op dit principe.

Zowel door KPN als ODF wordt daarbij aangegeven dat de overlast sowieso vrij beperkt zal zijn. In principe is de sleuf welke s 'morgens gegraven wordt dezelfde dag weer dicht. De overlast zal zich meer uiten in de algemene aanwezigheid van de aannemer (materieel, busjes, depot etc.) in de wijk.

6. Personeel en organisatie

Niet van toepassing.

7. Informatiemanagement en automatisering (incl. Smart City)

Dit project heeft een relatie met Smart City waaronder diverse projecten en initiatieven te ordenen zijn. Zo is de focus voor 2022 gericht op deelname aan de zogenaamde city deal, “Een slimme stad, hoe doe je dat?”, een samenwerking tussen het Rijk en de Future City Foundation. Het behoeft geen betoog dat beschikbaarheid van glasvezel voor alle burgers en bedrijven een bijdrage levert aan de groei van Maastricht naar “een slimme stad”.

8. Financiën

Overeenkomstig de afspraken met KPN is ook bij ODF van toepassing dat in algemene zin de Telecommunicatiewet als uitgangspunt geldt. Deze wet zegt – vrij vertaald – dat de gemeente geen kosten hoeft te maken maar ook niet mag verdienen aan het aanleggen van Telecommunicatievoorzieningen. Uiteraard maken wij wel kosten door toetsing van de aanvraag, het houden van toezicht en het via diverse disciplines adviseren c.q. begeleiden van de uitvoering.

Ter indicatie is voor wat betreft ODF het volgende van toepassing. Het totaal aantal aan te leggen kilometers in Maastricht-West wordt geschat op 175 km. Uitgaande van deze 175 km glasvezel waarvan bestrating met tegels 30 cm x 30 cm (aannee 80%) en klinkerverharding (aannee 20%) resulteert in een aan de gemeente te betalen forfaitair bedrag van ca.

€ 438.000,- (totaal van de 'lengteafhankelijke legeskosten, beheerkosten en degeneratiekosten). Van dit bedrag kan ODF maximaal een bedrag van ca. € 87.500,- (25% van de lengteafhankelijke legeskosten en beheerkosten) verdienen door goed te werken, zodat de gemeentelijke bemoeienis navenant binnen de perken blijft.

Afgesproken is dat alle gemeentelijke kosten inzichtelijk worden gemaakt door alle betrokken disciplines te laten schrijven op een begrotingsnummer dat hiervoor zal worden aangemaakt.

De definitieve vaststelling of er meer dan 75% aan forfaitaire kosten in rekening zal worden gebracht, zal uiteindelijk pas ná realisering van het project kunnen plaatsvinden. De verwachting is dat met de invoering van de wijzigingen van de regelgeving de door gemeente verrichte werkzaamheden in ieder geval worden gedekt. Indien de 75% wordt overschreden kan de gemeente dit aantonen door overlegging van de in totaliteit geboekte uren op het gehele project. Dat betekent alsdan dat de uiteindelijk te verlenen korting lager wordt.

9. Aanbestedingen

De in 2020 opgestelde aanvullende regelgeving en de samenwerkingsovereenkomst met KPN zijn indertijd getoetst door Paulussen advocaten op aanbestedingsrechtelijke en staatssteun – aspecten. Nu de voorliggende overeenkomst met ODF dezelfde principes hanteert als de indertijd met KPN gemaakt afspraken is de gekozen aanpak in lijn is met betreffende regels.

10. Participatie tot heden

Niet van toepassing.

11. Voorstel

1. Het college besluit tot het aangaan van een samenwerkingsovereenkomst met Open Dutch Fiber met betrekking tot de aanleg van een breedband netwerk in Maastricht.

12. Uitvoering, evaluatie en vervolg

Nadat het college heeft besloten tot het aangaan van overeenkomst zal in overleg met stadsinfra en stadsbeheer invulling worden gegeven aan de technische uitvoeringsrandvoorwaarden. Zo zal een extern toezichthouder worden ingehuurd en dienen dan wel zijn afspraken gemaakt m.b.t. de interne coördinatie e.d.